info@payamdaily.ir
نخستین روزنامه صبح البرز
پیام آشنا
شماره ۱۸۱۹
یکشنبه / ۲۲ فروردین / ۱۴۰۰
۲۸ / شعبان / ۱۴۴۲
11 / April / 2021
صاحب امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: باهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۳۳۸۳۸-۳۲۵۳۴۳۴۳-۰۲۶ فکس ۳۲۵۵۳۸۳۸
فکس اینترنتی پیام آشنا: ۸۹۷۸۶۷۳۹-۰۲۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۴۳/۴۶
چاپ: کارگر

غزل ۴۶۱ امروز با حافظ

ز خاک پای تو داد آب روی لاله و گل
چو کلک صنع رقم زد به آبی و خاکی
صبا عبیرفشان گشت ساقیا برخیز
و هات شمسهٔ کرم مطیب زاکی

غزلانه

وقت آن شد که به گل حکم شکفتن بدهی
ای سرانگشت تو آغاز گل افشانی‌ها

قیصر امین پور

افق کرج

اوقات شرعی فردا

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۵:۱۲	۰۶:۴۱	۱۳:۰۹	۱۹:۳۷	۱۹:۵۴

برگه

تکامل و حرکت، مبنا و پیش فرض کل وجود است.

انگلس

کافه پیام

برای انعکاس نظرات و گلایه‌ها و پیشنهادات خود درباره مسائل البرز با پیام آشنا تماس بگیرید

۳۲۵۵۳۸۳۸
۳۲۵۴۱۴۹۵
۰۹۰۱۴۰۴۸۳۳۳

با شعرای کرج

آسمان بلند

دستانت را برافراشته ای
در آسمان بلندی که بی انتهاست
چون دو مناره، مقدس و معصوم
با گلدسته های شاعرانه ی دستانت
دری گشاده میشود
و در تصویری مبهم و دور گم میشوی
انگار ماه را تو در آسمان نگاه داشته ای
تا این شب ظلمانی
امیدوار رسیدن فردایی دوباره باشد
من سقوط میکنم
از فراز آبشار موهایت
رها شدگان در باد
در امتداد دروازه ای، که تو از آن عبور میکنی
بر دامن ات، در سکوت یک نگاه
سقوط می کنم
ای ناجی هزاران لبخند از چنگال لب فرو بستگی
ای نگهدارنده ی ماه در آسمان ظلمانی تاریکی
من به امید آرامش
در آغوش پر انتظار تو
در دامان بی قرار تو
در هنگام دیداری که چشمانت، توان گریزشان نیست
شاید که عشق را
در پنهان نگاه های کوتاه و هراسانت
شبی دوباره با سلامی آغاز کنم
بهترین خنده ات را
برای کوتاه ترین دیدارمان نگه دار
زمان تولد بهار نزدیک است

بهروز رحیمی

خاطره

خاطره مصطفی رحماندوست از خرید مجدد یک کتاب

مصطفی رحماندوست، شاعر و داستان‌نویس می‌گوید از خواندن کتابی پشیمان نشده اما خاطره‌ای را تعریف می‌کند از خریدن دو نسخه از کتابی که می‌گوید نه خود آن را فهمیده و نه فکر می‌کند دیگران بفهمند!

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، وی تعریف می‌کند: یک‌بار در پارک دانشجو روی پله‌های سنگی نشسته و منتظر بودم زمان بگذرد. قرار بود تئاتری شروع بشود و بروم. پسری با قیافه امروزی و شیک و پیک آمد، دست کرد در کوله‌پشتی‌اش و کتابی به من داد و گفت این را بخرید. گفتم چیست؟ گفت مجموعه شعر خودم. من با خودم حساب کردم و گفتم یک جوان دوره افتاده در پارک و مجموعه شعر خود را می‌فروشد، هرچقدر هم بد باشد باید بخرم. اصلا فکر نکردم. تشکر کردم و یکی خریدم. بعد بازش کردم و هرچه خواندم نفهمیدم. دویدم این‌ور و آن‌ور و در پارک گشتم و پیدایش کردم. گفتم یکی دیگر هم به من بده، تعجب کرد. گفتم من یکی را می‌خواهم نگه دارم برای خودم، کتابی باشد که شعرهایش را نفهمیدم با این‌که زبان مادری‌ام فارسی است، لیسانس و فوق‌لیسانسم فارسی است اما این کتاب را نفهمیدم. یکی را می‌خواهم بگذارم در کتابخانه خانه شاعران به‌عنوان کتابی که دیگران نمی‌فهمند. گفت این شعرها خیلی شخصی است. گفتم آدم اشعار خیلی شخصی‌اش را چاپ نمی‌کند. در هر صورت یکی دیگر هم خریدم گرچه از این کتاب دو سه شعرش را بیشتر نخواندم. جز این، کتاب‌های زیادی بوده مخصوصا در حیطه شعر و داستان مدرن که با برخی خواه ناخواه ارتباط برقرار نمی‌کنم اما اعصابم را به‌خاطر مطالعه که باید لذت‌بخش باشد، خرد نمی‌کنم.

از تمام خوانندگان پیام آشنا می‌خواهیم، یکی از مهم ترین مشکلاتی که در محله ی زندگی خود با آن دست به گریبان هستید برایمان پیامک کنید تا در ستون «پیامک های وارده» با نام تان-در صورت تمایل- منتشر شود.

SMS

یادداشت

دَم دنیا و چای دَم کشیده؛ وقت غصه خوردن نداریم

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، (نخست) زندگی آنقدر کوتاه است که گاه فکر می‌کنم به جد و جهدش نمی‌ارزد. این از سر بدبینی نیست که البته یک آدم بدبین هم می‌تواند اینطور فکر کند، بلکه از سر خوشبینی به دنیاست. این کوتاهی عمر را چطور و به چه منوالی خرج کنیم؟ سوالی است که برای یک آدم دنیادوست مدام حاضر و مکرر می‌شود. آن داستان بازرگان در جزیره کیش و آرزوهایش برای اینکه از پسِ بسیارِ کارِ داد و ستد «ترک تجارت کند و به دکانی بنشیند» حرام کردن وقت است در این عمر کوتاه. اینکه:

آن شنیدستی که در اقصای غور
بارسالاری بیفتاد از ستور
گفت چشم تنگ دنیادوست را
یا قناعت پر کند یا خاک گور

به زبان عصر دنیوی شده ما درست اس، جز آنکه باید به جای دنیادوست مثلا «دنیاپرست» را گذاشت، تا زبان ما و آن عصر به هم نزدیک شود. این داستان خودش نمونه‌ای تمام از دنیادوستی است، برای زندگی کردن باید خیلی از چیزها و کارها را ترک گفت تا وقت زندگی آزاد شود. فرق است میان این کلماتِ عهد عتیقی در کتاب جامعه، از زبان سلیمان پسر داوود، که: «باطل اباطیل، جامعه می‌گوید، باطل اباطیل، همه‌چیز باطل است. انسان را از تمامی مشقتش که زیر آسمان می‌کشد چه منفعت است؟ یک طبقه می‌روند و طبقه دیگر می‌آیند و زمین تا به ابد پایدار می‌ماند.»

یا در چند آیه پایین‌تر: «و دل خود را بر دانستن حکمت و دانستن حماقت و جهالت مشغول ساختم. پس فهمیدم که این نیز درپی باد زحمت کشیدن است. زیرا که در کثرت حکمت کثرت غم است و هر که علم را بیفزاید، حزن را می‌افزاید» با آنچه که سعدی شیراز می‌گوید. آنجا بطلان زمین، جبران آخرت است. اینجا بطلان خرحمالی برای جبران زمین. سعدی به زندگی دل داده و خودش در گلستان و بوستان یک پا ستاینده بطالت است.

اشاره‌ام به نوشته برتراند راسل است که در میان ما به «در ستایش بطالت» شهرت یافته و انصاف باید داد که سخت خواندنی است. آنجا راسل می‌گوید: این باور که کار فضیلت است و فقط یک «ریاضت طلبی احمقانه» وادارمان می‌سازد اصرار بر کارآزموده زیادی داشته باشیم در حالی که دیگر نیازی به آن وجود ندارد... اکنون باید دریابیم که «سعادت و تنعم انسان در گرو کاهش نظام‌مند کار است.»

سعدی، خیام، حافظ و برتراند راسل، دنیا دوستی را برای خوشباشی پاس می‌گذارند و به جای انکار دنیا، اعتراف به زندگی می‌کنند. آن بطالت و بیهودگی که در عهد عتیق آمده، در انکار دنیاست و اعتراف به مرگ و بقا در پسِ آن، که عالم دیگر خوانده می‌شود.

ما در این زندگی و بیهودگی‌های دلپذیرش سهمی داریم. نصیبی از این زمان که در مکان سپری می‌شود. این نصیب باید به خوشباشی و صلح بگذرد تا اعتراف کنیم زندگی کرده‌ایم. در این خوشباشی است که کارهای کوچک قیمت دارد. بهای عمر از دست شده را باید پرداخت. آنکه به سوگواری این بهاء را می‌پردازد اختیاردار درد خود است و آنکه به شادکامی می‌گذاراند نیز هم. بسیارند، اکثریتی بس عظیم، که قربان کردن این عالم را برای جهان آخرت سعادت و رستگاری می‌نامند و هستند عدادی از بشر که شادکامی در همین دنیا را اصل می‌شمرند. گفتم که بدانید من هم چیزی پرس‌وجو می کنم از خویش گاهی!

دوم) اسباب خوشی بسیار است و با این همه از بابت خلق و بدع از جانب انسان معاصر، هر دم بر شمار خوشی‌ها افزوده می‌شود. ما وقت آن را نداریم که غصه بخوریم، چون می‌توانیم همانوقت کتابی ورق بزنیم، به دیدار رفیق شفیقی برویم، فیلمی ببینیم، چای یا قهوه‌ای بر آتش بگذاریم و قس علیهذا!

دیدم به تازگی نشر ثالث هم همت کرده کتابی در باب چای به دست چاپ سپرده. پیشتر، در همین دهه، ساعد مشکی با نشر کوچک و نازنین‌اش □نشر مشکی □ کتابی به نام چای به قلم چوئن لای منتشر کرد. یادم می‌آید در یک انتخاباتی، به گمانم دور اول روحانی، با دوستان آمدند خانه ما در بلوار فردوس و به رسم هدیه این کتاب خوب چوئن لای را هم جناب ساعد مشکی به این بنده هدیه کرد. روز بعد شروع کردم به خواندنش و چنان خوب بود که بی توقف تماما خواندمش.

کتاب کوچک و مرموزی بود. چای برای من مساله بود، معضله شد. معضله‌ای فرح بخش، با مهیا شدن کلی استنباط و اجتهاد و تقلا. بعدا با مصالح تأملِ در مسالکِ چای نوشیدن، کتابی نوشتم به نام «این هزار و یک شب لعنتی». کتابی که خوب شد اما بد در آمد، با اغلاط بسیار چاپی. بد نیست بخوانیدش و بنگرید از وقت و حوصله نوشیدن این چای چطور به قصه‌ها و فلسفه‌ها پرداخته‌ام.

اما چای و قهوه دنیای آدم را عوض می‌کند. با این‌ها زمین طعم می‌گیرد. تلخ و ترش و گس می‌شود. فلز جان آدم را جلا می‌بخشد. پس مهم‌تر از دکارت و کانت و هگل و نیچه و ملاصدرا، نحوه دم کردن چای بهاره لاهیجان و چای باروتی سیلان است. اگر نقطه‌ی اتصالی به اسم و فعلِ چای و قهوه، در میانه و معرکه نوشتنِ یک جستار فلسفی یا هر چیز دیگر نباشد، محال است ایده‌های نو به سراغ ما بیایند. معجزه زندگی در همین نقطه‌ها و نکته‌های خُرد پنهان شده، گاهی دالی دالی‌ای می‌کند و می‌گریزد. مثل یک بچه باید در افسون این بازی‌ها غرق شد. عرفانِ پنهانِ این بازی‌ها مهمتر از هزاران ذکر لسانی است.

این‌ها معنویتِ نابِ زندگی را طبخ می‌کنند. باشد که به وقتاش از معنویتِ هنر طباخی و آشپزی هم بگویم. آشپزخانه الحق معبدی است که روح پر فتوحِ شکم در آنجا تازه می‌شود. دقت نکرده‌ایم که غالبا فلسفه‌ها و اعتقادها و عمرها را با حبه‌ای قند در چای یا قهوه می‌اندازیم، آرام قاشق کوچک را بر می‌داریم و یک جهان را در دمی در چای دم کشیده به هم می‌زنیم. لطفاً مراقب باشید، این تصویر برای آدم‌های مریض دیابتی بدآموزی دارد. با این همه، لطفا این کتاب‌ها را بخوانید. زندگی لازمش دارد. می‌شود با مصالح آن صدها کتاب بهتر از کتاب من نوشت.

مسعود میری

گزارش

رونق فروش کتاب در دوره کرونا

بازار کتاب در یک‌سال گذشته تجربه عجیبی را پشت سر گذاشت. در حالی که بازارهای سینما، تئاتر، موسیقی و تجسمی تحت تاثیر ویروس کرونا با چالش‌های جدی روبه‌رو شده‌اند، اما بازار کتاب رونق دارد. رسانه های معتبر دنیا با تایید این موضوع اعلام کردند مطالعه در دوران کرونا رونق داشته است. در ایران یک فروشگاه اینترنتی در ۲۴ ساعت، ۵۰۰ هزار نسخه کتاب فروخته‌است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از دنیای اقتصاد، اگرچه کرونا بر بازارهای فرهنگی در تمام نقاط جهان تاثیر منفی داشته اما آمارها نشان می‌دهد کتابخوانی در یک‌سال گذشته با رشد قابل‌توجهی روبه‌رو بوده است. این اتفاق حتی در ایران نیز افتاده و مردم به‌شدت به کتاب روی‌خوش نشان می‌دهند. روز پنج‌شنبه امیرحسن موسوی مدیر روابط‌عمومی دیجی‌کالا در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» اعلام کرد که در یکشنبه ۱۵ فروردین فقط در طول یک روز این فروشگاه اینترنتی ۵۰۰ هزار جلد کتاب فروخته و اقبال مردم به این کالای فرهنگی در یک‌سال گذشته بسیار قابل‌توجه بوده است. موسوی می‌گوید این میزان فروش کتاب در مدت ۲۴ ساعت در دنیا یک اتفاق کم سابقه است. به گفته وی از ابتدای سال جدید بیش از ۳ میلیون نسخه کتاب توسط این فروشگاه به فروش رفته است. آمارهایی که برخی دیگر از دست‌اندرکاران بازار کتاب هم اعلام کردند بسیار خیره‌کننده است. در همین رابطه نادر قدیانی مدیر انتشارات قدیانی دیروز در گفت‌وگو با خبرگزاری کتاب ایران «ایبنا»، با بیان اینکه انسان‌ها همیشه باید برای نجات خود از بلایای طبیعی که به‌وجود می‌آید، راهکارهایی بیندیشند، گفت اهالی فرهنگ می‌توانستند در عصر کرونا در حوزه کتاب و کتابخوانی استفاده‌های زیادی بکنند که کمتر رخ داد اما مردم راه خود را پیدا کرده‌اند و طی یک‌سال گذشته خانواده‌ها به‌دنبال تعطیلی مدارس به موضوع آموزش فرزندانشان بیشتر توجه کرده و برای آموزش بهتر به فرزندانشان کتاب بیشتری مطالعه کردند.

آمارها نشان می‌دهد در نقاط دیگر دنیا نیز همین اتفاق افتاده است. بوک‌ریدر در گزارشی نوشته است که فروش کتاب الکترونیک در آمریکا نسبت به سال‌های گذشته چنان افزایش داشته است که بسیاری از سایت‌های فروش این کتاب‌ها بازار این نوع کتاب‌ها را به کیک داغ تشبیه کردند که طی مدت کمی از تولید در بازار به فروش رفته است. در ابتدای سال ۲۰۲۱ تنها در ماه ژانویه نرخ فروش ۲۱درصد نسبت به دوره مشابه در سال ۲۰۲۰ افزایش داشته که این امر در تاریخ فروش این کتاب‌ها بی‌سابقه بوده است. طبق آخرین اطلاعات و آمارهای منتشرشده از ناشران و تولیدکنندگان کتاب‌های الکترونیک بیش از ۹۱میلیون دلار تنها درآمد آنها از طریق فروش کتاب الکترونیکی در ماه ژانویه ۲۰۲۱ بوده است و انتظار می‌رود این افزایش فروش در ماه‌های آینده نیز ادامه داشته باشد. در این گزارش آمده است که در سال گذشته بیشتر کتاب‌فروشی‌ها به فروش آنلاین خود تکیه کردند و حتی با وجود اینکه کتاب‌فروشی زنجیره‌ای بارنزاندنوبل سعی در بازگشایی بعضی از شعبات خود کرد؛ ولی بازهم روی فروش آنلاین خود حساب کرده بود. میزان درآمد فروش آنلاین کتاب‌فروشی‌ها رشد ۲۵درصدی با درآمد ۲۴۴میلیون دلاری داشت.

استثنای فنلاند در بازار کتاب اروپا

در سوی دیگر دنیا یعنی در فنلاند نیز اتفاق مشابهی افتاده و آمارهای مربوط به فروش کتاب در این کشور نسبت به سایر کشورهای اروپایی تفاوت قابل‌ملاحظه‌ای داشته است. به گزارش پابلیشینگ پرسپکتیو، اتحادیه ناشران فنلاند که به بورس ادبیات فنلاندی مشهور است (FILI) اخیرا در گزارشی اعلام کرده است که هرچند شیوع ویروس کرونا بر خرید کتاب‌های چاپی در سال ۲۰۲۰ تاثیر منفی داشته و فروش این کتاب‌ها در این سال تنها ۲درصد افزایش داشته است، ولی در عین حال نه‌تنها تاثیری در بازار کتاب‌های الکترونیک و صوتی نگذاشته بلکه در سال گذشته فروش کتاب‌های صوتی تقریبا دوبرابر و کتاب‌های الکترونیک ۸۴درصد افزایش داشته است.

«تیا استراندن» مدیر بخش بازاریابی این اتحادیه می‌گوید برخلاف بازار دیگر کشورهای اروپایی در کشور فنلاند تقاضا برای کتاب‌های الکترونیک نسبت به سال‌های گذشته بیشتر هم شده است به‌طوری‌که نسبت فروش کتاب‌های صوتی تبدیل به پنجمین صنعت پررونق در این کشور سردسیر شده است.

علاوه بر آمارهای فروش کتاب‌های الکترونیک و صوتی در بازار کتاب فنلاند گزارش‌ها از سرویس‌ها و سایت‌های اشتراک این نوع از کتاب‌ها نیز نشان از افزایش تمایل مردم به گوش‌دادن به کتاب‌ها به‌جای خرید کتاب‌های چاپی هستند. آمار کتابخانه‌های دیجیتال در فنلاند نشان می‌دهد تعداد کاربران ثابت این کتابخانه‌ها و سرویس‌های کتاب الکترونیک افزایش قابل‌ملاحظه‌ای داشته و مشترکان سرویس‌های طولانی‌مدت این کتاب‌ها نیز رشد نشان داده است.

پروژه پانوراما برای صنعت چاپ

از سوی دیگر گودریدر نیز اخیرا گزارشی از آمارهای فروش کتاب منتشر کرده که امیدواری بیشتری برای اصناف مربوط به چاپ و توزیع کتاب ایجاد کرده است. ماجرا از این قرار است که پروژه پانوراما (panoramaproject) گروهی متشکل از ناشران معروفی مثل انتشارات پنگوئن، سورس‌بوکس و چند اتحادیه مثل اتحادیه کتابخانه‌های آمریکا، اتحادیه ناشران کتاب‌های صوتی، نیسو(NISO)، اوردرایو و گروه تولید محتوای اینگرام (Ingram) که در دوره میان شیوع کرونا تشکیل شده است، بوده و هدفش ارائه آمارهای مربوط به فروش کتاب و کمک به ناشران برای حفظ حیات خود در عصر کرونا است. این گروه در گزارش اخیر خود خبرهای امیدوارکننده‌ای از فروش کتاب و رونق صنعت چاپ و نشر کتاب ارائه کرده و نشان می‌دهد که مردم هنوز به کتاب به‌عنوان اولین و مهم‌ترین تفریح خود نگاه می‌کنند. این گروه نتایج آخرین نظرسنجی خود را از حدود ۴۳۰۰ شرکت‌کننده بزرگسال در آمریکای‌شمالی منتشر کرده است که نشان می‌دهد بیشتر مردم مطالعه کتاب را به‌عنوان عادت روزانه خود معرفی می‌کنند.

حدود ۳۰درصد از شرکت‌کنندگان در این نظرسنجی اعلام کردند که کتاب در سبد کالای روزانه آنها قرار دارد که به‌طور موقت به علت شیوع ویروس کرونا تمایل دارند از کتابخانه‌های دیجیتال نیز خرید کنند. البته بسیاری از حاضران این نظرسنجی اعلام کردند که ترجیح می‌دهند به‌جای گشتن در میان قفسه‌های کتاب در کتاب‌فروشی‌ها آنها را به‌صورت آنلاین خرید کنند.

اورن تیچر، مدیر اجرایی اتحادیه کتاب‌فروشان آمریکا می‌گوید با وجود سایت‌های آنلاین کتاب‌فروشی هنوز مردم به خرید کتاب از کتاب‌فروشی‌های محلی علاقه دارند و ما امیدواریم این روند در سال‌های آینده همین ثبات نسبی را داشته باشد. هرچند هنوز آمازون رقیب جدی بسیاری از کتاب‌فروشان آمریکایی محسوب می‌شود ولی حرف از مرگ کتاب‌فروشی‌ها حرف درستی نیست. به‌خاطر همین است که آمازون در سال‌های اخیر اقدام به افتتاح کتاب‌فروشی‌های واقعی در ایالت‌های مختلف آمریکا کرده است.

تیچر اعتقاد دارد کتاب‌فروختن در فضای مجازی کاملا با کتاب‌فروشی در دنیای واقعی تفاوت دارد و تجربه ثابت کرده بسیاری از کتاب‌ها به‌خاطر نمایش آنها به مشتری‌ها در قفسه‌ها فروخته می‌شوند. معمولا خواننده کتاب با پیشنهاد فردی مطمئن یا حتی خود کتاب‌فروش اقدام به خرید کتاب می‌کند و این مساله شامل سایت‌های آنلاین نمی‌شود. آنها تنها کتاب‌هایی را می‌فروشند که مشهور شده باشند.

درخواست کتاب‌فروشان فرانسه و انگلیس

اخیرا نظرسنجی‌ای در کشور فرانسه به‌صورت آنلاین صورت گرفته است و معلوم شده که ۵۲درصد مردم این کشور خواستار بازبودن کتاب‌فروشی‌ها در دوران قرنطینه هستند. در انگلیس نیز بسیاری از ناشران و بنیادهای ادبی با راه‌اندازی کمپینی اعلام کردند که حاضرند از بازگشایی کتاب‌فروشی‌ها در ماه آوریل که به دلیل خیز مجدد کرونا تعطیل شده‌اند، حمایت کنند.

دیدگاه

علم در حل بسیاری از مسائل تاریخی بهتر از فلسفه عمل کرده است

مهر- جلال پیکانی عضو هیئت علمی دانشگاه تبریز، مترجم، نویسنده و پژوهشگر فلسفه در یادداشتی به مسئله همه چیز دانی خوانندگان و پژوهشگران فلسفه و فیلسوفان پرداخته است:

کسانی که با فلسفه آشنایی دارند می دانند که فلسفه دانشی است که از جهات بسیاری منحصر به فرد است. در اینجا تعبیر «منحصر به فرد» را بدون بار ارزشی مثبت یا منفی به کار می برم. این دانش منحصر به فرد از یک سو با امور انتزاعی سروکار دارد و از سوی دیگر تلاش می کند درباره کلی ترین امور داوری کند. از همین مجرا، به نحوی در ذهن آدمی میان فلسفه و همه چیز دانی پلی ایجاد شده است، اما این پل سست است و پا نهادن در آن امری است بسیار مخاطره آمیز.

در نزد کسانی که به شیوه های گوناگون به مطالعه فلسفه و تأملات فلسفی مشغولند، این خطا رایج است. مخصوصاً کسانی که به طور شخصی به مطالعه فلسفه می پردازند اغلب دچار این سو تفاهم می شوند که با تکیه بر صندلی راحتی و سیر در افکار خود می توانند درباره همه چیز - یا دست کم بسیاری از امور مهم و تعیین کننده- به شناخت درست برسند و داوری های معتبر ارائه بکنند، اما باید توجه داشت که اساساً یکی از وجوه فلسفه تحلیلی معاصر تلاش برای فرو ریختن این توهم است. در این باره بیان چند نکته مهم می تواند روشنگر باشد.

یکم. نگارنده با این ایده بنیادی کواین -ولو با تفسیری تعدیل شده از ایده او- همدل است که بسیاری از وظایفی که تا کنون به طور سنتی بر دوش فلسفه بود باید بر دوش علم گذاشته شود. علم در حل بسیاری از مسائل تاریخی بهتر از فلسفه عمل کرده است.

دوم. در بسیاری از موارد رانه های روانشناختیِ سوق دهنده به سوی مطالعه فلسفه از برخی خطاهای شناختیِ معطوف به امکان همه چیز دانی نشأت می گیرد. به بیانی ساده تر، از آنجا که شخص به لحاظ روان شناختی میل به همه چیز دانی دارد و چنان چیزی را ممکن می داند، به سمت مطالعه فلسفه سوق پیدا می کند.

سوم. تجربه سالهای بسیار آموزش فلسفه -چه برای دانشجویان فلسفه چه برای عامه مردم و علاقمندان به فلسفه- برای نگارنده اثبات کرده است که چنین میل و باوری در میان افرادی که به نحو خودخوان به مطالعه فلسفه مشغولند، بیشتر مشاهده می شود.

چهارم. مطالعه شخصی، خودخوان و غیر روشمند فلسفه می تواند این خطای معرفتی را در شخص ایجاد بکند که درباره بسیاری از اموری که نیازمند مطالعه تجربی هستند (یعنی امور پسینی)، به نحو پیشینی (و مستقل از تجربه) داوری بکند. به این دلیل قلمرو فلسفه روز به روز محدودتر شده است که بسیاری از مسائلی که فلاسفه قرن ها تلاش می کردند به نحو پیشینی بررسی کنند، فقط به روش پسینی و تجربی قابل حل هستند. (البته یکی از دلایل اصلی این هست و علل و دلایل دیگری نیز می توان برای محدود شدن قلمرو فلسفه مطرح کرد)

پنجم. انس با رسانه ها در کنار مطالعه غیر روشمند فلسفه می تواند این خطای شناختی را بیش از پیش تشدید بکند. آنچه از رسانه ها درباره جهان -اعم از جهان طبیعی، جهان انسانی- به دست می آوریم، به هیچ وجه مصداق شناخت پسینی و معتبر به شمار نمی آید. هم جهان طبیعت و هم جهان انسانی چنان پیچیده و لایه لایه است که دست کم محتوای رسانه ای نه فقط شناخت ما از آن را افزون نمی سازد، بلکه چه بسا ما را در خطاهای بسیار می افکند. امروزه ما از مجرای ابزارها و برنامه های رنگارنگِ خانه گزیده در اسمارت فون های خود پیوسته از جهان اطلاعات کسب می کنیم و از اغلبِ اتفاقات ریز و درشت رخ داده مطلع می شویم، اما به دلایلی که ذکر آنها مجالی دیگر می طلبد، اطلاعات بسیار درباره جهان در اغلب موارد نه فقط به شناخت جهان منجر نمی شود بلکه چیزی جز گژفهمی به بار نمی آورد. در همین راستا، مطالعه فلسفه به نحو خودخوان، شخصی و غیر روشمند نه فقط ما را فیلسوف نمی گرداند بلکه چه بسا به توهم همه چیزدانی منجر می شود. بسیاری از حلقه های فلسفه خوانی دوستانه -که بارها به آنها دعوت شده ام- اغلب بدین مصیبت گرفتار آمده اند. حتی آموختن فلسفه به نحو روشمند و غیرخودخوان، در صورتی که کوتاه مدت باشد، ثمری در پی نخواهد داشت و به توهم «همه چیز دانی» دامن خواهد زد.

ششم. شناخت تجربی نیز امری است روشمند و صرف مشاهده شخصی به معنای حصول شناخت تجربی نیست. به عنوان مثال، اینکه شخص چند صباحی در یک کشور بوده باشد، مطلقاً به معنای شناختن آن کشور نیست. چه بسیار نویسندگان شناخته شده ای که این خطا را مرتکب شده اند، یعنی بواسطه سفر به یک کشور، کتاب و مقاله نوشته و درباره آن کشور و خلقیات مردمان آن داوری کرده اند.

از ۲۰ تا ۲۰
۲۰ هر ماه مبلغ ۲۰ هزار تومان
www.kahrizakcharity.com
تامین هزینه شیرخشک و مکمل‌های غذایی، برای کودکان معلول ذهنی موسسه خیریه کهریزک
مشارکت از طریق کد دستوری:
*۷۳۷*۷۰۰#
*۷۸۰*۶۵#